

Phạm Văn Khánh
Lý Thị Thanh Loan

Kỹ thuật nuôi MỘT SỐ LOÀI CÁ KINH TẾ NƯỚC NGỌT & Phòng Trị Bệnh Cá

GUYÊN
LIỆU

NHÀ XUẤT BẢN NÔNG NGHIỆP

PHẠM VĂN KHÁNH
LÝ THỊ THANH LOAN

Kỹ thuật nuôi
MỘT SỐ LOÀI CÁ
KINH TẾ NƯỚC NGỌT
và
PHÒNG TRỊ BỆNH CÁ

(Tái bản lần 11)

NHÀ XUẤT BẢN NÔNG NGHIỆP
TP. Hồ Chí Minh - 2005

MỤC LỤC

	Trang
- Lời nói đầu.....	5
Phần 1: Kỹ thuật nuôi một số loài cá kinh tế nước ngọt	
CÁ RÔ ĐỒNG (<i>Anabas testudineus</i> Bloch, 1792)	
I. Một số đặc điểm sinh học	6
II. Sản xuất giống cá rô đồng	8
III. Kỹ thuật nuôi cá thịt rô đồng trong ao.....	11
IV. Nuôi cá rô đồng trong ruộng lúa.....	12
CÁ SẶC RẦN (<i>Trichogaster pectoralis</i> Regan, 1909)	
I. Đặc điểm sinh học	15
II. Sản xuất giống cá sặc rần	17
III. Kỹ thuật nuôi cá thịt	21
CÁ RÔ PHI VÀ RÔ PHI ĐỎ (ĐIỀU HỒNG)	
(<i>Oreochromis nilotica</i> Linnaeus 1757 và <i>Oreochromis</i> sp.)	
I. Một vài nét về nuôi cá rô phi trên thế giới và ở nước ta	25
II. Nuôi cá rô phi đỏ (Điều hồng) ở một số nước Đông Nam Á	29
III. Một số đặc điểm sinh học cá rô phi	33
IV. Sản xuất giống cá rô phi	36
V. Kỹ thuật nuôi thương phẩm cá rô phi	44
CÁ TRÊ VÀNG	
(<i>Clarias macrocephalus</i> Günther 1864)	
I. Một số đặc điểm sinh học	48
II. Sản xuất giống cá trê vàng	50
III. Kỹ thuật nuôi thương phẩm cá trê vàng trong ao	53
CÁ LÓC MÔI TRỀ (<i>Channa</i> sp.)	

I. Một số đặc điểm sinh học	56
II. Kỹ thuật sản xuất giống cá lóc	57
III. Kỹ thuật nuôi cá thương phẩm trong ao	60

CÁ HUỜNG (Cá mùi)

(*Helostoma temmincki* Cuvier, 1831)

I. Một số đặc điểm sinh học	62
II. Kỹ thuật sản xuất giống	63
III. Nuôi cá thương phẩm	66

CÁ THẤT LÁT

(*Notopterus notopterus* Pallas 1780)

I. Một số đặc điểm sinh học	68
II. Kỹ thuật sản xuất giống	69
III. Nuôi cá thịt cá thất lát trong ao	73

CÁ CHIM TRẮNG

(*Colossoma brachypomum* Cuvier 1818)

I. Một số đặc điểm sinh học	75
II. Kỹ thuật sản xuất giống cá chim trắng	77
III. Kỹ thuật nuôi thương phẩm cá chim trắng	80
Tài liệu tham khảo	83

Phần 2: Phòng trị bệnh cá

I. Bệnh là gì?	86
II. Bệnh nhiễm khuẩn	91
III. Bệnh ký sinh trùng	95
IV. Bệnh nấm thủy mi	100
V. Bệnh dinh dưỡng ở cá	102
Tài liệu tham khảo	103

LỜI NÓI ĐẦU

Nghe nuôi cá nước ngọt đang ngày càng phát triển mạnh, cơ cấu giống loài cá nuôi ngày càng phong phú và đa dạng. Nhiều loài cá bản địa đã được thuần dưỡng và trở thành đối tượng nuôi có giá trị kinh tế cao. Ngoài ra những loài cá nhập nội cũng có một vai trò quan trọng trong đàn cá nuôi và có ý nghĩa kinh tế lớn.

Cuốn sách “Kỹ thuật nuôi một số loài cá kinh tế nước ngọt và phòng trị bệnh cá” nhằm giới thiệu với bạn đọc, cho những người ham thích nuôi cá, các nhà kỹ thuật thủy sản những thông tin cơ bản về giống, nuôi và phòng trị bệnh ở những loài cá đang được nuôi phổ biến hiện nay ở Đồng bằng Nam bộ và trong cả nước.

Sách gồm 2 phần:

- Phần 1: Trình bày kỹ thuật sản xuất giống, kỹ thuật nuôi thương phẩm 8 loài cá nước ngọt. Cách trình bày ngắn gọn theo dạng quy trình kỹ thuật để bạn đọc dễ hiểu và áp dụng. Có một số loài cá nuôi phổ biến khác như cá tra, ba sa, cá hú, bống tượng, lóc bông... thì tác giả Phạm Văn Khánh đã có đề cập ở những cuốn sách xuất bản trong các năm vừa qua.

- Phần 2: Giới thiệu chung biện pháp phòng và trị bệnh cho cá nuôi, do Tiến sĩ Sinh học Lý Thị Thanh Loan, một chuyên gia về bệnh học thủy sản biên soạn.

Rất mong được sự đón nhận và đóng góp chân thành cho cuốn sách từ các bạn đọc.

CÁC TÁC GIẢ

PHẦN I: KỸ THUẬT NUÔI MỘT SỐ LOÀI CÁ KINH TẾ NƯỚC NGỌT

CÁ RÔ ĐỒNG

(*Anabas testudineus* Bloch, 1792)

I. MỘT SỐ ĐẶC ĐIỂM SINH HỌC

1. Phân loại

Bộ cá vược : Perciformes

Họ cá rô : Anabantidae

Giống cá rô : Anabas

Loài cá rô đồng : *Anabas testudineus* Bloch, 1792.

2. Phân bố

Cá rô đồng có mặt ở nhiều nước Đông Nam Á (Thái Lan, Campuchia, Lào, Malayxia, Philippines...), Ấn Độ, Châu Phi. Ở Việt Nam, cá phân bố rộng khắp các địa phương, ở các loại hình mặt nước như ao, hồ, kênh mương, ruộng lúa, đầm lầy, ruộng trũng... Cá có cơ quan hô hấp phụ nên sống được trong điều kiện thiếu ôxy và đặc biệt sống được ở những vùng nhiễm phèn có pH rất thấp.

3. Đặc điểm hình thái

Thân thon dài, đầu rộng, mõm ngắn và hơi tròn. Mắt to, đỉnh đầu và mặt bên đều phủ vẩy, rìa nắp mang có răng cưa, thân phủ vẩy lược. Gai vây rất cứng và chắc. Góc vây đuôi có đốm đen tròn. Vây lưng, vây đuôi và vây hậu môn màu xanh đen, các vây khác màu nâu nhạt. Cá có kích thước lớn nhất đã gặp có chiều dài tới 20 cm.

Cá rô có cơ quan hô hấp phụ nằm trên cung mang thứ nhất (gọi là hoa khế). Cơ quan hô hấp phụ giúp cho cá